

Adalet Erişim İçin Adli Yardım Uygulamalarının Geliştirilmesi Projesi

TBB / UNDP Ortak Projesi

Türkiye’de adli yardım sisteminin etkin işlemesi ve nihayetle adalet erişiminin sağlanması için, eksikliklerin ortadan kaldırılmasını ve ihtiyaçların karşılanmasını hedefleyen bu proje Türkiye Barolar Birliği tarafından hazırlanmış ve Birleşmiş Milletler UNDP Türkiye ve Adalet Bakanlığı ortaklığında Eylül 2015’de faaliyetlerine başlamıştır. Proje kadın, çocuk, genç ve engelliler dahil olmak üzere dezavantajlı grupları hedef almaktadır ve bu bağlamda yerel ihtiyaçlara da yanıt verecek yaş ve cinsiyet odaklı adli yardım yaklaşımları geliştirilecektir.

Bakanlığımız başlangıç aşamasında olan bu projeye ortak olmamakla birlikte; Türkiye Barolar Birliği tarafından teklif olunan ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) tarafından yürütülecek ve İsveç Uluslararası Kalkınma Ajansı (SİDA) tarafından fonlanacak olan bu projenin yürütülmesinde, Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü'nün teknik bilgi ve tecrübelerinin oldukça önemli olduğu belirtilerek proje ortağı olarak katılımı istenilmiş ve projenin özellikle 2. ve 3. bileşenleri bağlamında projeye ortak olunmuştur.

Özellikle avukatlar tarafından sunulan ceza muhakemesinde adli yardım hizmetleri konusundaki eksiklikler öteden beri anlatılmaktadır. Avukatlar ücretlerinin az olduğunu iddia etmekte, hakim ve Cumhuriyet savcıları ise zorunlu müdafii ve vekiller tarafından sunulan hizmetlerin niteliksiz olduğu eleştirisini sıklıkla dile getirmektedirler. Bu projenin 2.bileşeni kapsamında yapılacak çalışmalar ile zorunlu müdafii ve vekiller için performans kriterleri geliştirilmesi ve pilot olarak belirlenen barolar tarafından yapılan zorunlu müdafii atamalarında bu kriterlerin gözetilmesi hedeflenmektedir.

Proje, Türkiye Barolar Birliği, yerel barolar ve adli yardım sağlayan avukatlar için kurumsal ve bireysel kapasite geliştirmeye ve bunun yanı sıra adli yardım uygulamalarının tutarlı olmasını sağlamak üzere daha iyi eşgüdüm ve işbirliğine odaklanmaktadır. Proje böylece, hayata geçirilecek olan ihtiyaç analizleri, performans değerlendirme ve güncellenen otomasyon sistemi ile adli yardıma ilişkin taban verileri ortaya koyacaktır.

Yukarıda belirtilen strateji ışığında, Proje, Türkiye’de adli yardım sisteminin etkinlik ve verimliliğini artırmak için aşağıdaki sonuçları (bileşenleri) elde edecektir:

1. Ceza Muhakemesi Kanunu (CMK) uyarınca avukat atanması için otomasyon sisteminin geliştirilmesi,

2. Dezavantajlı gruplara adli yardım sağlayan avukatların kapasitesinin geliştirilmesi,

3. Adli yardım hizmetleri için performans değerlendirme sisteminin geliştirilmesi,

4. Adli yardım sağlayan avukatlar arasında eşgüdüm ve işbirliğinin geliştirilmesi,

5. Türkiye’nin güney sınırındaki Gaziantep, Osmaniye, Hatay, Kilis, Şanlıurfa ve Kahramanmaraş illerinde adli yardım ihtiyaçlarının tespit edilmesi ve hizmetlerin geliştirilmesi.

Proje kapsamında yapılan çalışmalar ile 1, 4 ve 5. Bileşen faaliyetleri büyük oranda tamamlanmış ve 2.bileşen konusunda da mesafe alınmıştır. Dezavantajlı gruplara sunulacak adli yardım hizmetlerinin daha nitelikli sunulabilmesi adına eğitim modülleri oluşturulmuş ve il baro temsilcilerine interaktif ortamda aktarılmıştır.

Yine projenin 3.bileşeni kapsamında CMK kapsamında görev alan zorunlu müdafii ve vekillerin performans kriterlerinin geliştirilmesi çalışmalarına da yakın zamanda başlanılacak ve 7 bölgesel seminer dizisi sonrasında bu kriterlere son hali verilecektir.

Zorunlu müdafii ve vekillik uygulamalarının etkinliğinin artırılması ekseninde hazırlanan bu projenin faydalı olması ümidi ile tüm yargı teşkilatımıza katkı, görüş ve değerlendirmeleri için teşekkür ediyoruz.